

Sygn. akt V KKN 456/98

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2001 r.

Sąd Najwyższy w Warszawie - Izba Karna na rozprawie w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SN Ewa Gaberle (spraw.)

Sędziowie: SN Andrzej Deptuła

SN Wiesław Koziół

Protokolant: Piotr Wypych

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Józefa Gemry

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2001 r.

sprawy **J. R.**

skazanego za przestępstwo określone w art. 11 § 1 w zw. z art. 148 § 1 kk z 1969 r.

z powodu kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 16 kwietnia 1998 r., sygn. II AKa [...]

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Wojewódzkiego w P.

z dnia 30 stycznia 1998 r., sygn. III K [...]

- 1) uchyła zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania;**
- 2) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. S. – Kancelaria Adwokacka w W. kwotę 500 (pięćset) złotych z tytułu wynagrodzenia za obronę z urzędu na rozprawie kasacyjnej.**

U Z A S A D N I E N I E

Wyrokiem z dnia 30 stycznia 1998 r. (sygn. III K [...]) Sąd Wojewódzki w P. uznał J. R. za winnego popełnienia przestępstwa wyczerpującego znamiona określone w art. 11 § 1 w zw. z art. 148 § 1 i w art. 155 § 1 pkt 2 w zw. z art. 10 § 2 kk z 1969 r. i przy zastosowaniu nadzwyczajnego złagodzenia kary skazał oskarżonego na pięć lat pozbawienia wolności, z zaliczeniem okresu tymczasowego aresztowania od 1 maja 1997 r. do dnia wyrokowania tj. do 30.01.1998 r. oraz na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych na okres czterech lat.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca i powołując się na przyczyny odwoławcze określone w art. 387 pkt 2 i 3 kpk z 1969 r. domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i uniewinnienia oskarżonego, względnie uchylenia wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Termin rozprawy apelacyjnej został wyznaczony na dzień 16 kwietnia 1998 r., a w dniu 14 kwietnia 1998 r. obrońca oskarżonego złożył wniosek o doprowadzenie oskarżonego pozbawionego wolności na rozprawę apelacyjną i powołując się na załączone do wniosku pismo J. R. powtórzył za oskarżonym, iż chce on przedstawić sądowi „ważne informacje i argumenty mające ważne znaczenie w sprawie”(k. 327 i 328 t. II).

Po rozpoznaniu sprawy na rozprawie odwoławczej w dniu 16 kwietnia 1998 r. (w obecności obrońcy i pod nieobecność oskarżonego) Sąd Apelacyjny w [...] nie uwzględnił apelacji i utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

W kasacji skierowanej przeciwko wyrokowi Sądu Apelacyjnego w [...] obrońca J. R. zarzucił rażące naruszenie prawa procesowego polegające na niedopuszczeniu oskarżonego do udziału w rozprawie odwoławczej mimo, iż chciał on przedstawić sądowi ważne informacje w sprawie, co ograniczyło jego prawo do obrony, i wniósł w konkluzji o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania z udziałem oskarżonego J. R..

Rozstrzygając o kasacji Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Na wstępie podnieść trzeba, że wprawdzie zarzut kasacyjny nie został precyzyjnie sformułowany, a w szczególności nie powołano w nim przepisów, które zdaniem skarżącego, naruszył sąd odwoławczy, ale meritum zarzutu jest jasne i nie pozostawia wątpliwości, że chodzi o naruszenie art. 9 w zw. z art. 401 kpk z 1969 r.

Oceniając zasadność tego zarzutu zauważyć przede wszystkim trzeba, że Sąd Apelacyjny w [...] nie odniósł się w ogóle do wniosku o sprowadzenie oskarżonego na rozprawę odwoławczą: sąd ten nie tylko nie rozważył potrzeby sprowadzenia oskarżonego na rozprawę, ale nawet nie rozpoznał wniosku, nie wydał w tej kwestii żadnej decyzji. Podjęcie decyzji było zaś w niniejszej sprawie niezbędne z dwóch powodów.

Po pierwsze, według treści wniosku, oskarżony chciał przedstawić sądowi „ważne informacje mające ważne znaczenie w sprawie”. Takie prawo przysługiwało oskarżonym na podstawie art. 403 § 2 kpk z 1969 r., i tak sformułowane pismo procesowe należało traktować nie tylko jako wniosek o doprowadzenie oskarżonego na rozprawę apelacyjną, lecz także jako wniosek

dowodowy o uzupełniające przesłuchanie oskarżonego. Każdy zaś wniosek dowodowy wymaga rozstrzygnięcia poprzez wydanie decyzji procesowej, bądź w postaci postanowienia, bądź tylko zarządzenia (art. 316 kpk z 1969 r. i art. 368 kpk z 1997 r.).

Po drugie, apelacja obrońcy kwestionowała ustalenia faktyczne przyjęte za podstawę zaskarżonego wyroku, z czym korespondował wniosek obrońcy o uczestniczenie oskarżonego w rozprawie odwoławczej w celu dodatkowego wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych. Zakres apelacji i podniesionych w niej zarzutów wskazywał więc wyraźnie, że chodzi o zweryfikowanie faktów uznanych przez sąd pierwszej instancji za udowodnione, nie zaś tylko o zbadanie zasadności zaskarżonego wyroku pod względem prawnym (co do orzecznictwa organów strasburskich na temat osobistego udziału oskarżonego w rozprawie odwoławczej wypowiedział się Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 28 października 1998 r. o odmowie doprowadzenia J. R. na rozprawę kasacyjną; problem ten poruszono także w uzasadnieniu kasacji, lecz w sposób nader ogólny).

W tym kontekście wniosek obrońcy wymagał starannego rozpoznania, jako że przewidziana w art. 401 dkpk możliwość nie oznaczała dowolności sądu, lecz obligowała do rozważenia, czy należyte rozpoznanie apelacji wymaga obecności oskarżonego pozbawionego wolności. Zatem brak decyzji sądu w kwestii spowodowania oskarżonego na rozprawę oraz potrzeby złożenia dodatkowych wyjaśnień, prowadzący do naruszenia przysługujących oskarżonemu uprawnień (określonych w art. 9 w zw. z art. 401 i 403 § 2 dkpk) należało uznać za rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku. Musiało więc skutkować uchyleniem zaskarżonego kasacją wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego

rozpoznania – łącznie z ustosunkowaniem się do nie rozpoznanego dotychczas wniosku oskarżonego i podjęciem w tej kwestii stosownej decyzji.

Z tych powodów Sąd Najwyższy uwzględnił kasację i orzekł jak w pkt. 1 wyroku, a o kosztach obrony udzielonej z urzędu na rozprawie kasacyjnej rozstrzygnął stosownie do treści art. 618 § 1 pkt. 11 kpk i zgodnie z przepisem § 16 ust. 2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12.12.1997 r. (Dz. U. Nr 154, poz. 1013) w sprawie opłat za czynności adwokackie (...).

Przewodniczący: SSN (Ewa Gaberle)

Sędziowie: SSN (Andrzej Deptuła)

SSN (Wiesław Kozielowicz)